

ELŐFIZETÉSI DIJ:
 Postán vagy Pécsen házhoz küldve:
 EGÉSZ ÉVRE 8 frt — kr.
 FEL ÉVRE 2 „ 50 „
 NEGYVEÉVRE 1 „ 25 „
 SZÁM SZÁM 10 kr.
 Megjelenik minden szombat.
 Egyes számok kaphatók Weidinger N.
 könyvker. (Szechenyi-ter.)

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA:
 Egy öt soros hét napos hirdetés
 megjelenésért 6 kr., 3-szorított
 5 kr., 10-szorított 4 kr. ártandó.
 Minden hirdetés után
 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
 A nyílár 10 szor 10 kr.
 A hirdetési díj előre fizetendő.

A felelős szerkesztő lakása:
 Ó-pósta-utca 18-ik szám.
 Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
 Előfizethető helyben: a kiadóhivatalban, **BLAUHORN ANTAL** úrnál a városbáz épületben, **LILL JÁNOS** úrnál a budai külvárosban,
BÖHM C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden póstahivatalnál.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 János-utca 8-ik szám.

Csúfos felütetés.

telt: minő lépéseket? Igért-e anyagi áldozatot? Erre a következő választ kapta: „Az egész ügy k a c s a. Kanizsán a posta- és táviratigazgatóság érdekében semmi sem történt, se innen felfelé, sem felülről lefelé. Valaki valahogyan összevetteszte a megyei adófelügyelőséggel, ezt óhajította egykor Kanizsa elnyerni és ezért ajánlatot tett, mi azonban hajtórést szenvedett. Irt aztán Várady Nagy-Kanizsa város polgármesterének is ez ügyben. Erre a levélre a következő választ nyerte: „Julius 31-én kelt, a polgármester urhoz czimezett levelét, annak távolléte alatt felbontván, van szerencsem értesíteni, hogy a posta- és táviratigazgatóság székhelyének elnyerése tárgyában moogalomról tudomásom nincs. Lengyel Samu, főjegyző.“

Ezekből a levelekből napnál világosabban kitünik, hogy Kanizsa érdekeltsege költött mese volt, melyet csak azért gondoltak ki, hogy a városossal elhitessék a licitálás szükségességét s hogy rábíráj a város polgárságát a tetemes áldozat meghozatalára. Úgy látszik bizonyos urak ott fenn a városbázban újabb kitüntetések, az érdem elismerésül csillogó keresztcséket szeretnének nyerni a „magas kormány“tól, hogy ilyen rosz játéka adják a fejüket.

Ez nem járja. Pécs polgárai elég áldozatot hoznak a város emelése, gyarapítása, fölvirágztatása érdekében, mindenkor a legodaadóbb tevékenységgel igyekeztek a város javait előmozdítani; de már azt nem kívánják, hogy verejtékkel szerzett fillérei árán váltsák meg az érdem-kereszteket azoknak az uraknak a földekorlására, kik a polgárságot csak fejóstehennek tekintik s vállalkat lépcsőül használják fel.

Bizon-bizon, keserü ez a tapasztalat. Hittünk a tanács elóterjesztésének, hogy csakugyan más városok is hoznak áldozatokat, elhitük, a mit a polgármester mondott, hogy Nagy-Kanizsa ki volt szemelve, hogy tett ígéreteket s kisült, hogy az egész csak felütetés volt.

Nem így kellett volna cselekedni; hanem lépéseket tenni a kormánytól, kértünk minden fátt megmozdítani az igazgatóság elnyeréséért s meg vagyunk róla gyózdödvé, hogy minden anyagi áldozat nélkül, vagy legalább is csekélyebb áldozattal megnyertük volna az igazgatóságot, mert az bennünket méltán megillet. De hát persze azoknak a bi-

zonyos uraknak érdekükben áll a kormánytól „érdemet“ szerezni; bele kellett tehát ugratni a város közönségét a nehévezet forintos költségre.

Elmondták, hogy ilyen-olyan nagy haszon lesz az igazgatóságból, ennnyit meg annyit költenek majd a hivatalnokok s a forgalom új lendületet nyer városunkban. Tudjuk. Voltak itt már olyan állami hivatalnokok, a kik csakugyan teremtettek forgalmat, csakhogya váltóforgalmat. Belerántották a szegény polgárokat s aztán sirva nézhetek a pénzüik után. Az állami hivatalnok — tisztet az érdemes kivételnek — megcsinálja a nagy adóságot s egy szép napon elhelyezik az ország tulsó szélére s akkor íthetik bottal a nyomát. S ugyan ez indokkal számtalan magán-hivatalnok vagy intézménynek íg meg kellene adni a szubvenziót; még a cirkusistáknak is, mert negyven személylyel, harmincz lóval jönnek és itt esznek-isznak — elősegítik a forgalmat.

Egy szó mint száz, csúfosan felütették a várost.

Megeyi köögyülesek látogatása.

Látogassák-e vagy nem a megyei köögyülesek a bizottsági tagok, nevezetesen az elenléki bizottsági tagok: efüölt most valóságos hírlapi harez fejlődött ki. Kiindulás az szolgált, hogy a haranyamegyei elenléki megyei bizottsági tagok mozogalmat indítottak a megyei köögyülesek süröb és zöszöböz látogatása céljából. Egyik elenléki lapirtanus — az Egyetértés — a mozogalmat czéltalannak minösítette, mondván, hogy az elenlék ugysem tud semmit kívinni a köögyülesnek, ahol az történik, amit a főispán és párta akarnak. Ezzel elletten Irányi Dániel, a függetlenségi és 48-as párt nagynevű elnöke helyteleníti a visszavonulás taktikáját és ajálja a megyei köögyülesek süröböz látogatását. Irányi Dániel a köövetkezöben okolja meg álláspontját: „Hogy a mai megye nem az többe, a mi 48 előtt volt, söt hogy a legújabb törvény is, növelvén a főispán hatalmát, csonkítja a törvényhatóság hatáskörét, az kétségtelen és sajnos igazság. A függetlenségi és 48-as párt töle lehetöleg elenléte ezt, valamint azon régebbi törvényeket, a melyek a megyét szöszög nélkül kiforgattak intézményes önkormányzati természetűből s programunk egyik pontja az elkerölhetetlen felügyelet fenntartása mellett, a valódi önkormányzat helyreállítását követeli. Mindazáltal azt állítom, hogy a megyének már semmi haszna, mert semmi joga nincsen, tulsöz nélkül nem lehet.“
 Az igazságszolgáltatásra való befolyását a bírák kinevezésével, igaz, elvesztette s e

részen csakis köövetve s így is csekély befolyást gyakorolhat a köözigazgatási bizottság után, a menyiben ennek nemesak a börtönököt megvizsálatni van joga, hanem az igazságszolgáltatás terén szükségesekek vélt javításokat is indítványozni a kormányhoz intézett jelentésekben. Az is igaz, hogy a titzsviselök teulésségre vonása szintegy meg van szorítva, részint a főispán, részint a köözigazgatási bizottság javára. De azért feyelemi vizsálatot a törvényhatósági gyüles is rendelhet el a törvénytelen eljárás köövető vagy hanyag tisztviselök ellen, valamint viszont meg is jutalmazhatja nemesak jegyzökönyvi dícséret, hanem újabb megválasztás, illetöleg előléptetés által is. Vagyona is van a megyének, a melyet kezel, nem csak székháza, körháza, hanem különféle alapjai is: a melyek felett rendelkezik. Adót is vehet ki bizonyos megszabott czélokra, az állami adóknak 3, esetleg 5 százaléka erejéig, nemkülönbön maga határozza meg a köözmunka-váltás mennyiségét, s ezt is, azt is maga kezeli. Kööveteket ugyan nem küld többe az országgyülesre, s ha azoknak utasításokat nem ad, de a választókerüleket maga alakítja, a központi választmány, a mely az összeíró küldöttseket nevezi ki, maga választja. S fölülvizsálja a kööszégi számadásokat s általában ellenörzést gyakorol a kööszégi köözigazgatásra nézve. A köözegészség, a köözmunkák, különösen az utépités s bizonyos fokig a köözbiztonság mezején is hálás tere van a megyének a közállapotok javítására. Söt az általános politikai kérdéseket is bevonhatja tanácsközösi köröbe, felterjesztéseket intézhetvén így tárgyakban akár a kormányhoz, akár az országgyüleshez s felhívhatván nézetének támogatására a testvértársaságokat is. Mindez pedig nem öpen lényegtelen jog, nem megvetendö hatáskör, s mindenesetre érdemes arra, hogy azt a hazafiak betöltsék.
 Az ugyan áll, hogy nem mindig az történik, a mit a törvény rendel s a kööszögényvén s hogy igen sok esetben a főispán önkénye döntö tényezőnek bizonyult, de azért nem szabad a küzdötörről visszavonulni, a megyében csak oly kevés mint a kööszögényben a szolgabírák hatalmaskodása miatt és mint nem szabad az országgyülestől távol maradni, dacozta annak, hogy itt csak az történik: a mit a kormány akar. Mert ha nem vihetünk ki mi mindent, a mit jónak, igazságosnak tartunk, legalább megakadályozhatunk egyet mást, a mi az ország kárára válnék; mert ha nincsen ellenzök, ha nincs ki szemérevé a törvénytelensegeket szolgabíróknak, főispánoknak, vagy minisztereknek, ezek bizonyosan meg bátrabban fogják lálnal taposni a törvényeket. S ha reformeszméink nem találnak is viszhangra a többösgnél, legalább elvetjük a magot, a mely idővel kikelhet.
 A kik 1848 előtt idökre visszamelekeznek, vagy legalább a történelemből ismerik azon korszakot, azok tudják, azt, hogy 48 előtt is, a mikor pedig a megyei gyülesek tagjainak, vagyis a nemességeknek sokkal könnyöbb volt eljárni a gyülesekben, mint ma, midö a bizottsági tagok jó része az élet kööznajaival küzdeni kénytelen, a gyüleseknek csakis első napján, a mikor t. i. politikai vagy egyéb fontosabb ügyek kerültek szönyegre, vagy választásnak kellett történnie,

volt számosabb tag jelen, a további napokon ellenben egynehány helybeli táblabíró kívöli rendszeren csakis a tisztviselöket lehetett látni. A kik ezt nem hiszik, meggyózdöhettek az állítás valóságáról a Pesti Hírlap számtalan megyei tudósításából s nem egy vezércikkéből is. S meggyózdöhettek arról is, hogy akkor sem érvényesült mindig a többösg akarata, még a hivatalok betölítésénél sem, a főispánok nem egy megyében föbbe helyezvén a maguk akarát a kööszögény akarata fölé. A mit hogy az országgyüles is nem vált mind az törvényne, a mit a megyei köövetek többösgé köövetelt s nem orvosoltatt mindent sérelem, a mit a főispánok vagy a kormányhatóságok ejtettek. S helyes lett volna-e miatt visszavonulni akár a megyei gyülesektől, akár az országgyülestől? Neme- azokon való részvét, a nemzet igazainak folytonos haroztatása, a reformok szükségének szakadatlan fejtégetése, tartotta fenn a nemzetbe az alkottmányhoz való hüséget s érlelte meg a haladászhoz való hajlandóságot? Nem ily módon vált-e lehetövé, hogy 48 ban minden nagyobb nehézség nélkül valósulhattak meg egy a parlamentariss kormányrendszer, mint a többe mélyre ható újítások?
 A vagy azért, mert minden létesül, a mit az elenléki sajtó ajánl, és sok törtönik, a mit méltán kárhoztat, le kell-e tennünk a tollat s kizárólag a kormányparti vagy ultramontán írökra bízni a köözmény vezetését?
 Mi részünkrölk a visszavonulás taktikáját csak oly esetben helyeseljük, a mikor oly kiáltö sértés köövetetett el az alaptörvényeken, s maga a szabad szölas is lehetötlenné tetétt, hogy az ellen a küzelem hiábavaló s a teljes visszavonulás hathatósabb tiltakozás bármely vitaközszánsál a mely vagy visszaélekre kényszeríti a hatalmat, vagy — ha kedvez az alkalom — az erőszaknak erőszakkal való megdöntésére készíti elő a kedélyeket. A jelen esetben a javasolt strájkolás annál nagyobb hiba lenne, mert csak kedvezö írügily szolgálna az anélküli s központosításra törekvö kormány nak, hogy arra a tisztviselök választásának megszöntetésével a végesapást mérje, mondván: ime megkíséreltük az utöbbi idöben hozott törvényekkel a köözigazgatás javítását, de a kööszögény a helyett, hogy ehöz segédkézet nyújtott volna, teljesen visszavonult s így nem marad egyéb hátra, mint hogy egészen magunkat vegyük kezönkébe, remélvén, hogy ez uton jobban fog sikerölni a kívánt czélt elérni. S ha megteszi, nemesak saját párta, vagy legalább ennek zöme fogja helyeselni, maga a mérsékelt elenlék is saját szándékának megvalósítását fogja tödvözölni a tisztviselök kinevezésében. Hiszen nem szabad ellejejtenuk, hogy ezen lépést Tisza Kálmán maga előre jelezte azon esetre, ha, mint mondá, a mult országgyüles által alkotott törvények sem fogják a kívánt javulást előidézni.
 Mi tehát mindezen ököknál fogva ellenkezöleg arra intjük az önkormányzat mindea öszinte barátait, hogy a bizottsági üléseket minél szorgalmasabban látogassák s a köözigazgatás javítására erejükhöz képest hatni igyekezzenek. Így legalább, ha mégis bekövetkezik, a mire a kormány előbb többe

TÁRCZA.

Kertben.
 Kertben, gyep-ágyra dölve, hol Virág-leánykák dús esortják áll; Ésem anyókatkán hársfalom hajol, S enyegevő bökök szögön, rózsaasául, Versenye keltezték illat, búj, szöröm — Engem megéjteni vágyom — mind a hány: 3 e búvástal talán el sem bírom: Halogy eszembe nem jutsz kis leány!

A róza szól: „Jér, balga ifjú, jer! Pirosó ajkam ezred méze vár. Csökéret epedve, hízleléssél, Lásd, itt mi rég csapong a lepke már! Széló simítja kelyhem bársonyát — Avagy nálammal szebbre leisz talán...? !“ S már-már hívem ámítottó szavát: Halogy eszembe nem jutsz kis leány!

A nefeletj meg: „Szép a rózsaaszín. Biharban uszó, mint a hajnal ég; Harmat remeg a lilium szirmain, Fehér hó illi tisztá kebelét: Am bennem a menyü tükörzi magát — S ennél egybütt szebbre leisz talán...? !“ S már-már hívem édesek, lágy szavát: Halogy eszembe nem jutsz kis leány!

Az özevgy menyasszony.

— Ugy ám Laczi komám! Ha én hátköt kiáltok: akkor stellungba vájta magát az egész világ!
 — Igaz a Gyuri komám! Hanem hát innánk még egyet, aztán beszélne el nekünk, hogy is esett meg a híres hápták eset!
 — Hápták! Fegyverhez! Tölts! Dircio a gyomor feneke! és a pohárból álló fegyver öszes töltelése a gyomorba masirozott, mire Vargha Gyuri volt virtegi strásza mester uram megpedervén hozontos bajszát, folytató: hát azt a hápták esetet akarjátok?
 — Azt Gyuri komám!
 — Nagy história volt az! Parszt hajszál hija, hogy ott nem veszekedett!
 — De elől kezdem a dolgot. Hát tudjátok mikor a burkus, talján, muszka, meg a kutyaféjú tatárok ellen harezoltam...
 — Csak talán nem egyszerre? bátorok dék megjegyezi Laczi.
 — Az ex-strásza mester lenézö tekintet vet a közboszólóra.
 — Hát csak nem is egymásután! Nem értesz te ahhoz, mert te csak gyalogos fia voltál. De hadd folytassam. Egyszer a nagy tüzben egy előnyomlatom, hogy kifogyott az orrom elől a sok úgrfüles. Visszafordulok, hát látom, hogy a mieink már vissza vonultak, engem meg körül fogtak vagy harminczan. Tudod komám huszár villásfülmös tökre is felsépkel husz harmincz közököt s még a pipáját sem hagyja e miatt kialudni; de hát iszonyatos jó éle volt a kardomnak, sajátam ezekért a tuskókért megororbitani. Inkább öszszvegáldattam volna magamat, semhogya kardomnak koptassam. De eszembe jutott, hogy van ott a kis Berettyó-vize melletti egy kis fehérbáz; abban lakik az a kis leány, a kinek, — ha én itt veszekednék —

megpedvén a szive! Mikor ez eszembe jutott már akkor csak úgy cikázott felettem a sok pangánét, én meg kiáltottam magamat: Hápták!

— Az ebadták rögtön Stellungba csápták magukat ijedtükbén.
 „Fegyverre! tiszte — legj!“
 — Ugy fogadtak komám az mind a comandót, mintha a saját virtegi generalisuk állott von’ előttük!
 — En egyet kettőt, a miért rosszul csinálták a commandót pofon legyintetem. Ez után kivertem a pipámot, megöttem dohányval, rácsíhoztam, s lassan a többi habzámiek után lovgoltam. Mikor messziröl visszanéztem még mindig úgy álltak mint a csövek, vagy két mértöfdnyiröl kiáltottam nekik vissza, hogy „ruht!“ Ekkor mellém ugrott a fohadnagyom, ki vesz a mellénye zseböböl egy akkora medáliát, hogy mikor a mellemre akasztotta, kétökönek kellett fogni, hogy el ne ejtsük, olyan nagy volt.
 — De hát ha olyan nagy volt, akkor hogy fért el a mellény-zsebbe Gyuri komám? legyeskedök megint Laczi.
 — Mondtam már, hogy neked sütni való dunszdot színesen a katonára regulához. Hanem hát „Hápták!“ — komám. Pohárhoz! akarom mondani: Fegyverhez! Tölts! Tüzelj! (Tüzel is már az a sok „tölts!“ a koponyákban).
 — Folytassa Gyuri bácsi!
 — Hol is hagytam el? igen a medáliánál! Hát annak a medáliának én nagy hasznát vettem késöbb. Boroztam a föztisz urakkal, mikor bejön egyszer a generalis s azt mondja: No fuk itt van egy burkus. Sikra akar szállni egy emberrel. Kinek van bátorsága meghalni a hazáért? Még mielőtt a tiszturak mozdulhattak volna, felugrottam, kardomra csaptam. Itt vagyok én generalis uram! — Kiáltottam a burkussal-placszára. Ugy szeretne volna meghalni a ha-

záért. De eszembe jutott, hogy nekem mátkám van, a kiért élnem kell! No pedig ha nekem élnem, akkor a burkusnak halnia kell!

— Oda szölok a füles bagolyoknak: „Hej, atyafi, te süd ki rám előbb azt a roszdás hátültöltöt, majd én csak aztán kóstoltatom meg veled a puskám nyelét.“
 Vigyorgott a burkus, aztán rám lött és — eltalált! mellem lötte meg — a saját szerenélenségére, mert a golyóhis visszapattant a nagy medáliáról és úgy levitte a burkus fülhördözö koponyáját, hogy az hiütlenné válván a nyakhoz, a lö lába alatt járt a kalamajkját.
 — Most én kire süssem a puskámot?
 — Lödd ki a magad dícsöségére! monda nevetve a generalis.
 — Hanem, most már siessünk fuk! Elég volt az ivásból, pihenésböl. Félóra mulva falunkban leszünk; majd ott pihenünk tovább, leszn emniinni való az én menyasszonyommal.
 Utak eredt Vargha Gyuri obsitos strásza mester meg a többi szabadságot fika. Tartotta öket Vargha Gyuri, most gyalogjárö lovas huszár, olyan vitöz dolgokkal, hogy némelyeknek kedve szötytingt visszamenni a harezba, hogy hadd csináljon ö is olyanokat.
 Elértek a faluhoz.
 — Ej, de nagy világosság van az én Pannáménál! fuk, nem hallotok valamit? De bizony! Muszikaszóval vigadnak! Csak nem...? S Gyuri ugyszerre olyan büs lett, hogy szöt se lehetett belöle kiesikarni; csak a fejét csöválta, meg hozontos bajszának lekukorodö végeit harapdálta. Nem lehet, az, hiszen itt a gyürüire az ujjamon!
 Egy düllöngözö alak botorkált előtte.
 — Mi van ott atyafi? — kérdé szörongva.
 Hát nem látja, hogy ház van ott.

— De a házban? Lakodalmom van ott? Kinek a lakodalmá?
 — Nini! hiszen te Vargha Gyuri ösesem vagy! Hát biz te elkéstél, mert Cseszeny Pistával most illi lakodalmát a te mátkád, Birö Panna.
 Gyuri megtántorodott. Panna hütlén lett hozzá. Hozzá, ki nyg szerette; kinek ujára 3 év előtt, örök hüség esküjével huzta a jeggyürüt!
 — Menjetez tovább bajtársak; itt nem a mi napuk süit már, szölt busan s egymaga lép be a vigadóközö.
 — Ellefedtél Birö Panna, ellefedtél engem? Itt a gyürü, a mit adtál, égeti az ujjamat!
 Reszket a szép menyasszony, bámul a sokaság. Mindenütt néma esend, senkinek sincs bátorsága megszölitani, senkinek sincs ereje követni a távozöt. Csak mikor egy erős durranás s tompa hörgés szakítja meg a csendet, akkor futnak ki a haldoklóhoz.
 Velötözö sikoly a menyasszony ajkán.
 — Gyuri! egyetlenem, hisz én csak téged szeretlek! Mähöz kényszerítvén mentem s a szép menyasszony ráborul, s mig a fehér patyolat menyasszonyi ruha vértöl lesz pirosá, csököt nyom a haldoklö ajkára.
 — Köszönöm, — köszönöm, hörgé s átölvelvén a más menyasszonyját, kiadta lelkét!
 — Menyasszonyi fövel mást esökölkált meg, átok van rajtad! kiált a völégény s elrohan.
 A lakodalmi nép szomoró leverten oszlott szét.
 A más menyasszonya magára marad régi, most már halott kedvesével.
 S arra a jeltelen sírra, ott a temető szelen, minden tavasszal, egy szép koszorút visz egy fehérbé ültözött alak, — mint a nép nevezi; az özevgy menyasszony!
 Csillag Mátö.

ugyis elszánda magát, legalább nem fogja azon vád terhelné őket, hogy az alkotmányos szabadság egyik biztosítékának elejtésében magok is részeseek.

Budapest, augusztus 10. 1887.

A „Pécsi Figyelő” múlt heti száma közölte az „Egyetértés” azon cikkét, amelyben a lap „Baranya tündőse” cím alatt megemlékezvén a megyei bizottság tagjai körében megindult, felügásunk szerint, feltétlen időszerű mozgalomról, hű erőködések jellemzte azon törekvést, amely a megyei bizottság több tagja által kibocsátott s a lapokban is ismertetett felhívásban körülményesen tárgyaltatik.

E cikk megjelenése óta két oldalról is hozzászólottak a kérdéshez, s ha mind amellett még egy harmadik „tündőse” is bátoroságot vesz magának az „Egyetértés” szerint üres szalmát cseplő vállalkozás védelmére szót emelni: ennek magyarázata abban rejlik, hogy a válaszolók egyike, sem a helyi viszonyokkal, sem a kibocsátott felhívás történeti előzményeivel nem ismerős, azok másodikika pedig, bár intenciókat szakavatottan taglalja s lelkesen védelmezi, fővárosi újságban ténny közé választát: célszerűnek gondolok az „Egyetértés” rendszerint nem olvasó közönség teljesebb tájékoztatása végett elmondani egyet-mást, a mi az említett hírlapi cikk némi czafolatával, s a vele foglalkozás két hírlapi közlemény kiegészítésül szolgálhat.

Mi azon tündők közé tartozunk, akik az „Egyetértés” szerint kerestük az orvoslás eszközeit, de hamis nyomon indulván, azokat fölfedezni képesek nem valánk.

Tündőknék neveznek minket! Hogy miért? Nem értjük, hogy mi jogon, fel nem foghatjuk. Mert ha voltak is, vagy lehetünk tündők mindaddig, míg eszemünk, akaltalan tömeg módjára, irány nélkül telyegtek a tépélődes züravarában, míg felhívásunkkal a cselekvés küzdő terére ki nem állottunk; de az bizonyára már nem mondható tündődesnek, aki körülményesen előrt czélok felé törekszik, aki jövőidébeli munkásságának határát megjelöli s elősorolja azoz eszközeit is, amelyeknek segítségével kitűzött feladatait elérni szándékozik. Ez nem tündőség, hanem öntudatos cselekvés indítása, a melyért — kötelesség teljesítése lévén szóban — elismerésre ugyan nem számítunk, de némi eredménytel bíztató tevékenységünk előleges és meg nem okolt elítélésére — még kevésbé.

Az „Egyetértés” cikkírója azonban valószínűleg tündök, mert megtagadja fellépésünk életképességét, hiábavalónak jelöli mozgalunkat, de helyette jobbat, elfogadhatót ajánlani nem tud.

Mi az ügyünk iránt érdeklődő közönségre bizzuk annak eldöntését, hogy vajjon az tündök-e, a ki üzenetlen ügyszerezettől áthatatlan alapos művelés alá akarja venni a megyei közéletnek paragon haveró talaját, vagy az-e, a ki kiannál üdvösebbnek gondolja azt a megoldást, a mely a munkálkodás, a vesződes mellőzésével minket az eddigi megalkodás, vagy a reménytelen lemondás karjaiba kergetnie.

Nincs jogunk a többször említett vezércikk írójáról feltenni, hogy felhívásunkat nem elég alaposan olvasta el, de látva gondolatmenetét, indokolt azon következtetésünk, hogy nem ismervén elegendőleg a helyi viszonyokat, felhívásunknak nagyobb tartalmu jelentőségét tulajdonított, mint a mennyire az a körülményeknél fogva igényt tarthat.

Mi nem állítottuk felhívásunkban, hogy jelenlegi bajaink fő oka abban rejlik, hogy megyei gyűléseink nem elég látogatottak, s rögtön jóra fordulna minden, mihelyest csak a bizottsági tagok oda tömegesebben bejárának. — Mi a főszűlty egyáltalán nem a tömeges bevonulásra fektettük; erre is lehet szükség a maga idején, de igenis a tömörülésre, az érdeklődés felkeltésére és ápolására, amint ez felhívásunkban olvasható volt.

Az „Egyetértés” azt állítja, hogy — nem lévén érdemes ebben a jelenlegi vármegyében sokat vesződni — tündődjünk továbbra is, míg eljön a nagy vízözön, mely majd alaposan elsöpri a mostani állapotokat. — Törökhöz méltó észjárás, de mi nem instálunk belőle, mert gyakorlati érzékel bíró emberek nem jászavakkal segítnek bajjukon, nem végzetílvő megakuvással fogadják a balhelyzet keserűségét, hanem az árviz ellen gátot emelnek, a tüzöt öltik s a közös nyavalyák terjedésének alkalmas orvossággal veszik elejét.

Hogy kitűzött czélunkat mennyire leszünk képesek megközelíteni; az a jövőnek lefátyolozott titka; de akarunk dolgozni, bízunk erőkben és bátorságot nyujt a jobb jövő reménye, mely remény nélkül az emberi nem boldogtalanságának mértéke már régen betelett volna.

El lehet találni mondani felhívásunkról, hogy formailag pongyola, szerkezetére ráfért volna a szállítás, de a ki tudja, hogy mennyi idő alatt készül el felhívás és hogy mily czélra készült, az könyörületesebb bírálója leand annak az „Egyetértés”-nél. — Hiszen nem akart az sem irodalmi remeklés, sem akadémiái korszorúra vágyó pályamunka lenni, hanem csak az a jelző, amely alkalmas arra, hogy a rokonérzűseket egymáshoz közelítse s hogy ennek a feladatnak megfelelt, arról az eredmény tanuskodik.

A cikkíró felhívásunk tartalmi értékét túlbécsülte, mert mi abba csak körvonalakát akartunk belerajzolni, de nem megállapított testé vált programot. — Nem dogmákat, csak irányt. — Szabatos program megalkotása nem a kezdők joga, s nem azok kötelessége. — Majd elérkezik annak is az ideje. Majd ha megéri a gyűmölcs, nem fognak kémi ezzel a nyilvános-

ság elé állani, s akkor reméljük, hogy munkánk eredményét türethetnek fogják találni még olyankor is, a kik nem várhatva be a dolgok rendez fejlődését, az értelem gyümölcsbe időnek előtte belekóstoltak és azt — ök tudják miért — fanyarnak izlelték.

Ugyan ki merné a festőt, aki conceptionjának még csak homályos körvonalaival vetette vásznára, a bírálóknak ugyanazon mértékével illetni, amelynek jogosultsága kétségtelen akkor, amikor az egyes alakok keretükből kidomborodva, a színárnyalatok küde életével felruházza táruálnk a néző szeméi elé.

Mi is igénybe vesszük és kérjük is a magunk részére azt a jóakaratu türelmet, mely a kezdés örmötlen küzdelmeit mindenkor joggal megilletti, s a mely nélkül sokszor csirájában folytatnák el olyan működés, mely gondos ápolás, bátorító biztató ségéllyel életérés szervezettel izmosodhatnak.

Az általunk tervezett fellépést és eljárást csalahatatlán csudaszernek mi se tartjuk, de megkíséréljük, mert azt valljuk, hogy ott, ahol kötelesség teljesítéséről van szó, jobb tenni, mint nem tenni.

Minket a törvény, meg a választók bizalma nem azért küld a törvényhatóságok gyűlésébe, hogy oda el ne menjünk, hanem azért, hogy ott jogainkkal éljünk s kötelességünket lel. ismertenesen ellássuk.

Az orvos sem állhat mindig jót azért, hogy orvosszere legyen, a betegség, de azért csak mégis gyógyít, mert hiszen tudomány csakis sok jól, hol balul esüli. kísérlet eredményéből áll. Egyik betegnek a hideglelés ellen használ a káposzta is, a másik meg belevész az ilyen gyógyítás módba. — Lehet, hogy más megében használna a passivitas, nálunk nem, azt a közelmúlt és a jelen bizonyítja. Lehet, hogy vállalkozásunknak nem lesz meg üajtott sikere, de ez még egyrészt bizonytalan, más részt, nem is elég ok arra, hogy tovább bóbiskoljunk, míg majd öszcesap fejünk felett az állami mindenhatóság rohanó áradata.

Honnan meritheti az „Egyetértés” azt a jóslatszerű kijelentést, hogy fellépésünk semmi haszna sem lesz, nem tudjuk. — Hiszen már az maga is haszon, ha az eddigi terjedés helyébe elevenebb életmódűdes biztosítékait állíthatjuk; ha a bizottság és a nagy közönség érdeklődését felkeltíthetjük, az önkormányzatnak meg meglévő funkciója iránt.

Mindenesetre jobb, okosabb eljárás ez annál, a mely azért, hogy a megye hatásköre megsonkítottat, a még meglévőv is ellöki magától, azon hamis elvnel fogva: vagy mindent, vagy semmit. Mert a megyei önkormányzatot érdeklőleg ilyen elv nem csak, hogy nem jogos, de határozottan vétek annak hirdetése is.

Mi nem hódolunk ezen elvnek, mert habár fájó szívvel constatáljuk, hogy önkormányzati jogaink érzékeny csorbultát szenvedtek, még se tartozunk azok közé, kik a közügyekben való részvételnek utolsó menedékét önkényekkel akarják ledönteni.

Ha kevés jogunk van, e körülmény inkább ar. a buzditónk, hogy e kevéshez annál szívósabban ragaszkodjunk; s mert ez a felügás helyes, azért a cikkíróknak a czigányról és kopláló lováról vett példabeszédét teljes joggal hisszük ellene fordíthatónak: Ajánl ugyan nekünk passivitas, de efeleddi, hogy ilyen abrakról se tágul még ki a bőre senki lovának.

Keves az a jog, melyet ma még kezében tart a megyék bizottsági közgyűlése, kevés, de nem értéketlen. E kevesest is megakarjuk becsülni s nem szándékozunk azt, mint szétröszölt limlomot eldobni, mert könnyen akadhat egy „kegyelmes” régiséggyűjtő, aki önkormányzatunk elhanyagot foszlányait az állami mindenhatóság számára szorgosan összegyűjti, a belőlük gyurt papira majd kiállítatja azt az utolsó okiratot, a melynek végén az szokott kívántatni, hogy: „az örök világozszá fényszedjék neki.”

Mi jó eleve megfontoltuk mindazt, a mit a cikkíró a mai meggyéről avatott kézzel írt és elismerjük, hogy az általa választ kért, riktó színei daczára — sajnos — nagyon is hű. De mindez nem képes minket arra hangolni, hogy naplemente előtt eliljünk. Mert az tagadhatatlan, hogyha be kell követknie a megjósolt végező veszedelmek, akkor is helyesebb, ha az minket teljes fegyverzetben védelmi képes éperőben tartal.

Igy legalább akad majd ember, aki szembeszáll a sebes áradattal s az utókór nem bélyegezhet meg minket olyan jellemzéssel, hogy elpusztultunk azért, mert amikor a gáton kell vála örködnünk, otthon tépölüdnök és gyáván siránkozunk sorsunk mostohasága felett.

Egy példabeszéddel végezzük. Egy keteli nép közmondása szerint többet ér egy borsszem, mint egy kosár tük. Ha csak annyit lendíthetünk a közügyekben, mint a borsszem az ételek izén, többet végeztünk, mintha csak sopánkodunk s elalusszunk a drága időt, mely ha eljut, vissza nem tér soha.

Ne engedjük hát lehüteni lelkesedésünknek most gerjesztett tüzét, küzdjünk a közony ellen és ne tartsunk se a vádatekósdótl, se a gunyolódástól épen semmit se.

A közügynek minden igaz barátját pedig arra kérjük, hogy bizalommal s rokonzenéssel fogadják tetteinket, erct nyújya ekként minékünk azon küzdelemben, melynek egyetlen czélja ugysis csak a közölét előmozdítása.

Dr. Csírer Ákos.

A mohácsi győzelem emlékünnepe.

Csütörtökön ünnepi díszbe öltözött a mohácsi pályaudvar, zöld gallajk, megszámlálhatlan zászlók éke tette azt ünnepvé. Délután 1 órakor a vaspálya- és gőznájóállomás környéke egészen megtelt várakozzókkal; kocsi, fogatok robogtak, kiváncsiak tolatodtak, rendezők sürögtek, forogtak, a mozsarak durrogtak, szóval meglátzott, hogy fogadtatás készül. Mintegy tizenhárom óra után megérkezett a pécsi vonat, magával hozvén a többek közt Kardos Káimán főispánt, Opris, távirta és postaigazgatót, Aidingert, Pécs polgármesterét, Baranyamegye főjegyzőjét stb. A kiszállásnál Stajevics Janos, Mohács város bírálja fogadta a város népe nevében a vendégeket. A kivonultak közt láttuk Ronay Sándor prépostot, segédlelkészeivel, Sey Lajos főszolgabíró, Németh Lipótot, az ünnepvérendő bizottság elnökét, számos nemzeti színű kokárdával díszített rendezőt s Mohácsnak csaknem összes intelligenciáját. Stajevics údvözlő beszédere Kardos főispán s az ünnepvé egyik vedőne szívélyes szavakban választott, kedves kötelességének jelezvén az ünnepvéire való eljövétel s köszönetét fejezte ki az impozáns fogadtatásért. Hoszu kocsiros kísérte ezután, a mozsarak folytonos durrogása közt, az ünnepvé rokonzenés vedőnek a városba, melynek föbb utcai lobogó-díszben pompáznak.

Az ünnepvé e napi kiemelkedő pontja iránt, mely alatt a mükedve-előadás értenő, a képzeltetésig nagy volt az érdeklődés. Már korra deutan sűrű sokaság lepte el a kör udvarát; 5 órára volt kitüzve a pénztárnyitás, a mely időre oly narciassá lett a jegykeresők hangulata, hogy valóságos ostromot intézett a szegény pénztárnok ellen. Minden jel arra mutatott, hogy a színi előadásról oly nagy közönség lesz jelen, a minő még nem volt a kör termeiben.

Ugyan e nap délutánján tartotta a szobor-üzottság értekezését a kaszinóban, mely körülmény szorosan nem tartozik ugyan az ünnepvé keretébe, de megemlékezzünk róia, mert érdekes világot vet a mohácsi szobor ügyre.

Az értekezletet Stajevics Pál, a bizottság veterán elnöke hivta össze. Megjelentek: Kovácsics Márián, ferenczrendi zárdafőnök, Stajevics János, városbíró, Németh Lipót, Varga Alajos, Margitai Péter és dr. Tarnai Károly ügyvéd, Lenkei Lajos és Feiler Mihály a pécsi sajtó részéről. Megtudtuk az alkalmossal, hogy Kovácsics Márián zárdafőnök 247 ft 80 kr kezelt takarékpénztárral, az iparos olvasókör gyűjtése pedig 140 ft. Ekkor aztán Lenkei, a Fünfkirchner Zeitung” szerkesztője tett jelentést arról, hogy a pécsi hírlapírók Várady Ferencz vezetésével mellett mükedve-előadást rendeztek aug. 6. és 7. napján s ezen előadás tiszta-jövedelméből a Mohácson emelendő szobor javára 200 forint jutott, mely összeget azonnal a bizottságnak át is adta a hazafias pécsi sajtó küldöttje. Nagy hatás és éljenzés kísérte e szép összeg átadásának jelenetét. A bizottság felkérte Lenkeit, hogy így a pécsi sajtónak, mint azoknak, kik színi előadások tényleg közreműködtek, a bizottságnak és Mohács városnak hálás köszönetét megvgye.

Alig lett vége az értekezletnek, már is a színházbba kellett sietnünk. A közönség a kör „nagy”-termét minden zugában csaknem a földöntésig megtöltötte. Oly nagy volt a beözönló sokaság, hogy lehetetlen volt — ugy szólván — a megvársólt helyeket megtalálni. A vendégek tiszteletre a rendező körzsekek előtt kényelmes, puha szőllek voltak diszülésül állítva. A Pécsről és a vidékről érkezett vendégek csaknem mind megjelentek a színelőadáson. Pontban 1/2 8 órakor gőrdült fel a függöny. Az előadást dr. Várady Antal „Múlt és Jelen” ünnepi prólogijával kezdték. A költő versei s hazafias, szép gondolatai nagy hatást gyakoroltak a közönségre. Funták Etelek (a jelen) impozáns, szép alak, gyönyörű hanghordozással szavalt; nem kevésbé csinos alak volt Palasovszky Erzsike (a múlt), ki szintén a szív hangján beszélt. Kár volt — s ez a rendezőség hibája — hogy e két nemtő egészen modern-toilettelben s teremben játszóttak le az . . . allegóriát. A bevezetőjáték után Csiky „Pethénázij”-ja adatott s mondhatjuk: meglépő sikerrel. Palasovszky ezen darab előadásánál már jóvalvaló, ügyes rendezőnek bizonyult. Az előadás kiemelkedő talenata is ö volt Pethénázij szerepében, valamintum játszótt. Mellette Andrtis Tivadar tünt ki Máriássy szerepében. Deli, leveinte alak, szép játéka hatott.

Rokonzenészek alakok voltak még különösen Goldarbeiter (Ottlyk) Breyer (Krakó) Gaál (Technum), Jankovics Dusan (Van-bonne); Loschert (Ioharingi herceg) korhú kosztumban, Philiff (Gábor barát) Klombauer (Neuburg herceg) stb. A hölgyek: Linger Laura, Pasztrovics Karolin, Reiner Laura, Palasovszky Erzsike. Az előadás jövedelme 288 forint.

Az emléknep reggelen 5 órakor riadó ébresztette fel Mohács lakóit. Harsogó réztrombiták szóáltak, a taraczkok njólag megszólaltak. A lakosság perze jobb szeretete volna magát a pécsi katoná zenekarral felébrésztetni, de hát ha némely urak ily hazafias alkalmakkor is csak „pénzt” akarnak, még pedig annyit, hogy azt oly szegény rendező bizottság mint a mohácsi, nem bírja. A pécsi dalárda is elmaradt.

A kivonulás a tábori misére impozáns volt, Mohácson ilyent még soha sem láttak. A megyei banderium festői öltözékében, a főispán, Pécs polgármestere, a megye küldetésige fényes díszben. A haragok zúgtak, a zene szólott. Ezer és ezer ember vett részt a kivonulásban. Gyönyörű látványt nyújtottak az ipartestületek lengő, felidiszített zászlóik alatt. A tábori mise visszavarászol

200 esztendő előtti időkre, midőn e beláthatatlan sikon dörögött az ágyu moraj, szálgáltak a harczi ménék, hangzott győzelmés — Jézus — kiáltása a keresztény seregeknek.

A „Bgrét” jó mély völgyben terül el, pompás festői látvány tárult a néző elé, ha a tábori mise népet, sok czímű libegő zászlóit, az oltárhelyül szolgáló sátor kápolnát, a kocsitábor szemléte a körzeli dombos magaslatról. Megható, lélekrángató volt hallani az isteni tiszteletre gyűilt áhitatos sokaság zsolomáistátávból, a harmonium elható hangját, ha hozta a lenge fuvalom. „Emlékeztek Magyarországról, mi édes hazánkról” refráinú ének nem egy férfúnak sajgtok kőnyeket szeméből. Lauffer Odón, belvárosi kántor, derék énekesnek bizonyult ve ujjlag, ki az összes meglelt notabilitások figyelmét magára vonta brilliáns énekével.

A gazdag szönyeg falú sátor-kápolnában fölláitott oltár sokalngu gyertyával, a misező papság pompájával áhítatba keltette a lelket, megmagyarázhatlan, jóleső, magasatos érzelmet támasztott a szívbé. Soká, nagyon sok főg élni mindenkinek emlékében az a hatás, melyet ez a vallásos szertartás támasztott benső világában.

A misét Troll Ferencz pécsi kanauok mondotta, Rozmanich Timót kegyesrendi tanár, Ujváry Miklós, mohácsi segédlelkész és mások fényes segédletével. A notabilitások a sátorkápolnában foglaltak helyet, kik között a föntebb említetteknek kívül ott láttuk a Mohácsra nem rég érkezett huszárszázad parancsnokát, Forray Iván, Kis Aladár főszozlabírákat, Ronay Sándor mohácsi prépostot, Kisfaludy Pált, az Albrecht uradalmak küldöttjét, Nagy Jenő megyei ügyézt, Vaniss Sándor s Kosztics Kamil megyei aljegyzőket stb.

A mise után harsogó zene mellett gyalog vonult be a főispán s kísérete a néppel együtt a kaszinó helyiségebe, hol a diszülés volt megtartandó. Emberáradat vette körül a kaszinó épületét s árasztotta el annak parkját; a termebe sokan bár, de mégis csak fogytékosnak juthatott be az ünnepvé nép. Németh Lipót elnök 11 óra körül szép, átgondolt beszéddel nyitotta meg az ülést. Előadta a többek közt az ünnepi bizottság mükedését és köszönetét fejezte ki a vedőknöknek, a megyének, Pécs sz. kir. városának, a káptalannak, a megjelenésért s illetve a maguk képviselteséért.

Ezután Baranyamegye főjegyzője állt föl és mondotta el „dikció”-ját, melyet alább egész terjedelmében közlünk.

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! A 200 esztendő melynek ma fordulóját tartjuk kés idő a történetek, de oly nagy a rövid életű emberek, hogy emlékezésünk írott följegyzések nélkül hagyomány utján odáig alig érne. A szájról szájra hagyott emlétek gyér világitása mellett e nap jelentőségét kellően méltányolni sem tudnók. A nyomozás, az adatok gyűjtése a történeti tudomány és irodalmi fejlesztése hazánkban oly lendületet nyert, hogy az elmult események méltatása emlétkék megújítása nem k a művelt, de a műveléset szomjazó em. knek is mint egy közbajutásuká vált. Uj öhajtság vezérelte Mohács város k és lakosságát is mikor a 200 év előtt történt nagy fontosságu ütközet és győzelem napját az öröm jeleivel az öröm nyilvánulásával megülni kívánta, amaz előbbi gyászozs ütközet enyhítéséül, melynek emlétesére még ma is kimondhatatlan keserűség fogja el a magyar szívet, mert az az ország, melyet az Árpád házbéli királyok építettek, akkor dőlt romba és a maga eredeti vilóságában, teljeségében több föl nem épült.

Iger az 1526. évi aug. 29-énk történt mohácsi vereséggel Magyarországnak egy új korszakra kezdődik, korszak, melyet szó soha el nem mondhat, toll le nem írhat, festék le nem festhet, melyet igazán csak a mi hangtalan földünk tudna elbeszélni, mely a férfiak és hósió véret az özevgyek, árvák könykeit a rabszjára fűzött nyomorultak kinos verítékét itt az elpusztított helységek hamvát magára terítette. Az a korszak kezdődik, melynek egyik befejező inkább a befejezést kezdő jelenete volt azon másik ütközet, melynek ma napját tartjuk. Az a korszak kezdődött mikor a nyugati határ a keleti határral ismételve találkozott hazánk térségem, vagyis éretében mikor a keresztényiség a mohamedánizmussal küzdött itt egymással az ország birtokáért mint egy kéz, és valjuk meg öszintén, hol az egyik hol a másik félnek önként följáitott prúdért. Az egy Zrinyi Miklósnak, a költönek lehetett a szívébe zárt czélja, hogy az ország a két áramlat között sziklaként önmagában megállaoasson, de mondatához képest: „Sors bona nihil aliud,” a sors másként határozott. Azt határozta, hogy a két versengző fél között a nyugatiak legyenek a győztesek és ez másként nem is lehetett. A magyar nemzet akkori nyomorodottsága daczára János királynak soha meg nem bocsátotta, hogy Sulimán előtt annyira meg alázta magát, hogy állítólág neki kezét is csókolta volna. János király meghódolása ugyancsak itt a mohácsi mezőn az u. n. batadombon történt. A török és magyar nemzetnek megkíséreltt szövetsége oly kevésbé lehetett maradó, a mely kevésbé fest meg Jézus tanítása Mohamed tanításával. Ne kérdezzük azonban miként gazdálkodott az a ki a török helyére ide nyomult, ne kérdezzük ma. Ma örömet üljünk és mindenek előtt a százados nyomástól megszabadult lélekezére hajoljunk meg Ó Felsége trónjának, ki királyi esküjével tartja országunkat azon módok és törvények szerint, melyeket vele együtt önnök magunk alkotunk, hogy a 200 év előttli napok jelentőségét megérthessük, néhány pillantást kell vetnünk az előző eseményekre. Három név jelzi, hogy a török érő túlmáráss már hatalmának teljeségében is kellő gátra talált. Hunyadi János,

Sobieszki János és Savoyai Eugen, amíg történetet írni, az elmult eseményekről beszélni fognak, e három alak tündőlő fényre ragyogni fog, nemzedékről nemzedékre szálljon emlékük tisztelete, tettük dicsősége.

A harmadik még nem domborodott volt ki akkor, mikor a ma ünneplő ütközet történt, az vette reá az első sugárakat. Bécsnek 1683. szept. 12. Sobieszki János lengyel király segítségével történt fölmentése. Buda várának 1686. évi szept. 2., Pécsnek okt. 22., Sikiósnak okt. 24., Kaposvárnak nov. 12. történt elfoglalása után a török erő megyénkiből kitakarodott és már csak szelei Eszékre és Szigetvárra támaszkodott. Károly loth. herceg, Lipót császár és király főhadvezére 1687. évi jun. hóban Buda várának megerősítésével foglaltoskodott, mikor hírt vett, hogy Péterváradról Eger várának fölmentésére nagyszámú török had kelt át a Dunán, lefelé sietett tehát, hogy a Nándorféhevről kirándult Suleman nagyezért megelőzze és Eszéken álló török dandárt elsigetelésében megsemmisítse. Utjában Bajánál és Mohácsnál a Dunán hidat veretett, hogy a bajor választó fejedelem és Lajos badeni örgróf hadai vele egyesíthessenek és ezen mohácsi tette nagyraest lehetőve az utób bekövetkezett fényes győzelmet. Junius vége felé a nagyezért Péterváradnál, Károly herceg pedig Dárdánál állott, hol utóbji jun. 24-én a dardai hidőfőlel a janicsárokat kiirasztotta és az eszéki híres hidat felgyújtott malmokkal tetemesen megrongátta, s innét a Dráva balpartján feléle Szt. Martonig vonult, hol jun. 12-én hadavál a Dráván átkelt, itt július 15-én a bajor választófejedelem 4 ezer emberrel egyesült vele Valpónál, melyet azonban bántatlanul hagytak, egyenesen Eszéknek tartottak, de Eszék ellen egy erős kézmémlenél nagyobb próót nem tettek, mely alkalommal gr. Pál. Ferencz elesett. Ezen sikertelen kísérlet után a hadak a mely uton mentek, a Dráva balpartja mögé visszavonultak és július 25-én Sikióra értek. A nagyezér az alatt az eszéki hidat helyreállította, a Dráván átkelt és Baranyavárnál táborot ütött, honnan a szigetvári örsöget kitárasza buzditotta, Károly herceg a mohácsi hidat féltette, melynek oltalma csekély számú német gyalogoszra és magyar lovasokra volt bízva, arra felé sietett Sikiórról és július 31-én a Keracsza bal partján a nagyezérrel szembe hasonlóképt táborot ütött. Egymással 6 napig farkas szemet néztek, de meg nem ütköztek; Károly herceg ezután táborát Mohácsra tette át oly reményességben, hogy a nagyezér őt követni fogja, ez azonban meg nem mozdult; Károly herceg 3 nap múlva azt határozta, hogy a Dunán át kel de előbb Sikiórról és Pécsről a helyőrségeket kivonja és a várakat legbe röpti. Mikor aug. 11-én Sikiós felé indultán Nagy-Harsányig érkezett, a török ezen mozdulatban futást látott, Baranyavári táborukat elhagyták és a herceg hadai nyomába indultak. Másodnap aug. 12. a török had már szemben állt Károly herceg hadával. Nagy-Harsány, Lapa: oca és Villány között folyt le az ütközés, mely a török had teljes megsemmisítésével végződött volna, ha a megkerítés kitűzött Dunevald Ábnok el nem késik. Károly herceg és Savoyai Eugen személyes bátorságukkal tüntették ki magukat az ütközetben, utóbji vitte meg Bécsbe a diadal híret. Egy elesett magyar ezredes Mohácsra vitetett, hol az itteni török mecsesben eltemetett, ki volt ezen magyar vitéz, eddig feledés homályja borítja s ezer török maradt a csatamezőn s a fogságba jutott. A keresztények vesztése alig volt 1000 főnyi. A szákmányos löszereken oly roppant volt, hogy ezt némelyek 5 millióra becsülik. Szákmányos esett a nagyezér 14 török aranyombol azóra, mely a választó fejedelemnek jutott. Mig a loth. hg. a török tábori iródt tartotta emléklit. Ezen sátorban tartatott másnap a hálát adó tábori mise a nagyezér pedig Battányi és Kaprara által üzetve az ütközet utáni éjjel Eszékig hátrált. Ez röviden az ütközet története, melynek hagyomány szerint a szentkirályi nemek is részt vettek volna. A mi örömet kellett a győze em hire Bécsben, oly levertséget okozott Konstantinápolyban. S ha nem volt is oly nagy jelentőségű, mint az 1697. vlt zentai, de vidékünk nézve oly fontosságu volt, hogy teljes okunk van a napot minit Baranyának török járom alóli felszabadulását ünneplünk. Ez éven ugysis Eszék és 1689-ben, Szigetvár is a keresztények kezébe került. Ezen győzelemnek azonkivül még az az eredménye is volt, hogy Apaffy Erdélyi fejedelem magát a porta fenhatósága alól kivonni és Lipót császárral alkuozni kezdett, hasonlóképt hódolva a törökéti kényyszerűségnek, aug. 13—14. kinyugdta magát a győzősereg, miattal a vezérek közt visszavonás tört ki és a helyett, hogy egyesült erővel a törökök újra özübe vették volna, a bajor választó fejedelem és Lajos badeni örgróf a táborot elhagyták és bécsbe mentek aug. 15. az összes hadak a mohácsi hid felé takarodtak. Károly hg. udával átment a Dunán lefelé Apatinig, a lirt költve, hogy Temesvár felé indult és már közel volt Péterváradhoz, midőn hírt vett, hogy az általa Slavoniába küldött Duvérál, okt. 17 ig Eszéken kívül több várost vissza foglalt.

Ez röviden az ütközet története.

Mielőtt egyszerű beszédedem befejezem, mely fájdalommal emlékeztem meg a város szülöttjáról, ki legmélőbb, leghivatottabb lett volna a mai nap jelentőségét méltányolni, k nek gyászos halálát nemcsak országos, de különösen megyénk történet írása pótolhatatlan vesztéséget szenvedett Hatos Gusztávot értem; áldott legyen emléke.

Befejezésül ismét Németh szolt, köszönetet mondott a szónoknak, indítványozta, hogy beszéde kinyomassék, s végül köszönetet mondott a „sajtó”-nak, melynek legelő

szorban lehet köszönni az emlékünnepe fénys sükért.

Délután 2 óraor az iparos olvasó körben 200 terítékű gazdag bankett volt. A menü ez volt: barba és ragout leves, assiet, leben sült, rétesek, többféle pecsenye, különféle salátákkal, csemege, fekete kávé, borok s pezsgő. Beszédet mondta: a főispán úr Felségeire nagy hatással, a beszédek a lakomára gyűlték átva hallgatták meg; Németh a védnőkre, a nap jelentőségére Varga Alajos, a vendégre Stájevis város bíró, a sajtorra dr. Tauszik Emil Németre.

4 óra után kezdődött a nép nagy részével mellet a népünnepe. Volt karómaszás, katyvaseny stb. Játszott cigány, dudás, tamburás. A nép között bor, húsfele és zsemlé osztott szét. A mulató nép hangulata kitünő volt.

Este tartartott a népi táncszertély, melynek lefolyásáról lapunk jövő száma kimerítő tudósítást hoz. T. K.

A magyar fürdők.

Ha nem volnának hírlapi nyári csakák, azért a hírlapok hasábján nem maradnának üresen. Minden hasábjában, a mely vesztélyeztetve van, hogy üresen maradjon, megmenni a ...-ről, jöjjön akárholnan.

Es micsoda kíméletlenséggel vannak megírva ezek a külföldről jövő fürdő levelek!

Lepzeletlenül kirják, hogy például ebben a cseh fürdőben hány magyar országos képviselő, hány nagykereskedő, hány gavalier, hány államhivatalnok — és ezek között hány magyar miniszteri osztálytanácsos költi a pénzt.

S ezek az urak a levélírója még csak nem is vádolják indiskretcióval!

Talán nem is szegénylik, hogy nevüket így meghurcolják? Nem.

Díszesznek vele. Kétkednek azzal, hogy külföldi uton jártak, külföldi fürdőt használtak, s hogy mily szép összeget tudtak elkölteni.

S ennek a hazafiatlan cselekedetnek a magyar fürdő tulajdonosok legtöbbször érettségükre meg a sok hazafias érzést nem ismerő orvos tanácsa az okozója.

Okozunk a fürdőtulajdonosokat, mert sem kényelem, sem tisztesség ellátásról nem gondoskodnak, okozunk az orvosokat, mert meggyőződésük ellenére patienszeinket a külföldi fürdők használatát ajánljatják.

Meggyőződésük ellenére, mondjuk, mert nem képzünk orvos Magyarországon, aki azt nem állítja, hogy a külföldi fürdők gyógyító hatása és klimatikus fekvése a magyarországi gyógyfürdőket bármi tekintetben is fölülműlik.

A külföldi fürdők egészség tekintetében tehát nem sokkal jobbak egy cseppet sem a magyar fürdők. Előnyük csakis abban rejlik, hogy hoteljeikben nagyobb kényelem s főleg a fürdők között kifejlődő társas élet kellemessége jobban érvényre emelhetők.

Igen ám! — mondják a fürdőtulajdonosok — ha Magyarországon fürdőző közönsége itthon maradna s itthon költené el a pénzt, akkor annak a nagy kontingensnek szives örömet építenének akár szép reneszance stílusú kényelem szállodákat; de ha a magyar emberek nem akarnak kivételként részesülni a büntetéstől s még ma is elkápráztatja őket az idegen, az itthon maradt kis töredék számára csak nem építhetnek hoteleket, azokért csak nem teszik magukat tönkre.

Bünös a magyar társadalom, bünösök az orvosok és bünösök a fürdőtulajdonosok.

Bünös a magyar társadalom, mert a „magyar természet“ áldását, szépségét, jószágát semmibe nem veszi; érzékének jobban tetszik az idegen, a saját hazájának, aki őt megszülte, fölnevelte, szabadságot és életet levegőt adott neki, semmit sem áldoz, hanem elmegy idegen földre, ahol csak megtűrik, ahol csak kigunyolják, s annak az idegen hazának áldozza föl a pénzt, vagyonát és ezzel — hazafiságot!

Bünös a magyar társadalom, mert még ma is kaszkorra osztja magát. A fürdők helyén kordont van a vagyonosabb és szegényebb fürdőbetegek és hozzátartozók között. Pedig ez a külföldi fürdőkben nem szokás. Ott gazdag és szegény közt nincs különbség. Ezt az előnyt csakugyan nem viuthatjuk el a külföldi fürdőkötől.

Bünösök az orvosok, mert nem hogy minden rábeszélő tehetségükkel a betegekét, gyengélkedőket és szorakozni vágyókat visszatartani igyekezzenek, azokat minden lelki fájdalom nélkül küldik a külföldi gyógyvizekbe lubiczkolni. Bünösök a fürdőtulajdonosok, mert legtöbbször nem érti meg becsulni a vengézt, azok kényelméről nem gondoskodik, a konyha rossz, a kiszolgálás hanyag, s a mi föl minden drága.

De hát a bajon ki segíthet!

A magyar társadalom.

Tessék itthon maradni, tessék a pénzt itthon elkölteni, tessék a fürdőhelyeken nemzeti cimereket nem nagyon fitogtatni a kereskedő és iparosnál szemben, akkor lesz kényelem hotel, kényelem kiszolgálás, olcsó étel, s végül kellemes és szórakoztató társas élet — mert házis egyben nem hiányzik. A mi többi a külföldnek van, annyival mi is bírunk, ha nem többlet.

B.—

Az ırgalmasrend választó-gyűlése Pozsonyban.

A magyar és horvátországi ırgalmasrend káptalanja aug. 6-án Füzı Szaniszló eddigi fınököt választotta meg ismételve egyhangulag rendtartományi fınökévé. Az elnöki tisztséget Gasser Cassian római generalis teljesítette.

A magyar-és horvátországi ırgalmasrend tartománynöke, Füzı Szaniszló, Ferencz József rendi lovag, már közel 40 év óta teljesíti példaadó s ızıetlen buzgalommal humanus misszióját. Vezérszempje abban ızıszponatosul, hogy szerzetét a modern viszonyokhoz alkalmazva, lehetı magas színvonalra emelje. E végbıl mindenek elıtt kiterjesztı figyelmét a fınökésége alatt álló 13 kórház mıtaszertı berendezésére s mennı nagyobb számu beteg fılvételére.

A budapesti, pozsonyi, zágrábi, pécsi, egri, szepesváraljai, temesvári, pápai, kismartoni, váci, szakolcai és szatmári kórházak hírdetık dícsőségét. 1886-ban már 8504 beteg nyerhetett ingyenes ápolást és gondozást, felekezeti különbség nélkül, a vezetésére bizott kórházakban. Azt hisszük, szabad arra is reflektálnunk, hogy ma midın a politikai láthatár borult, midın sokan a miatt agódnak, hogy a haza erıs megpróbáltatásoknak lehet kitéve, midın a nemzet esetleg drága hazánk fennállásáért áldozatot kívánhatott, az ő hazafiás rajongó keble, minden föltünés és újság-reklam nélkül oly áldozatokra vállalkozott, melyeket hazánk minden rendü fıának a legnagyobb mértékben kell méltányolnia. Nevezett Provinciális ugyanis válságos idı esetére 500, azaz ıtsszeds sebesült, illetleg beteg harcosnak biztosított teljes ingyenes ellátást és orvosi gondozást. Pozsonyi fıispánja sietett is a fılsıbb hatóságának a nagylelkı ajánlatot kegyes tudomására hozni. Unikumnak nevezhető e nagy-szerıl hazafiás tett s méltó volt arra, hogy Király ı Fılsége is értesüljön arról kormányja útján s legfılsıbb elismerését kegyeskedet kifejezni.

Hazánk biztosított fönttártását a hálados utókor felejtethetetlen emlékébe fılygeztetvıt ezeknek köszönhetjük, de mostani viszonyaink középtete minden egyes hazafi áldozatkésziségére is kell számítanunk, ha a nemzetek sorában helyt akarunk állni. Jó azért tudnunk, hogy kinek áldozatkészségében bízhatunk a veszedelem idején, de egyuttal kellemes kötelességünk ké válik, hogy azok érdemeit méltóképen ismerjük el, a kiket nem anyagi jutalom után való aspiráció, hanem a királyhoz való hıség s a hazához való ragaszkodás sarkal pontja tettker. Füzı Szaniszló méltó koronát tesz föl mıködésére éven akkor, midın a szerzet a maga nevezetes évet ılı, hogy magyar kormányzatához 30 év fızódik. Jelentıs korszak s pedig annyival inkább, mert a rend nemcsak nemes céljainak felel meg a legnagyobb odaadással, de Füzı biles fınökésége alatt mind a 13 rendházban magyar a hivatalos nyelv. A 180 szerzetes mind-nike át van hatva ama tudattól is, hogy mivel tartoznak az imádtó bazának.

Füzı Szaniszló, ugyszólván, egész életét a szenedvı emberiségnek szenteli. Szerzetét mintegy regenerálta, a fınökésége alatt levı 13 szerzeteházban a nemes erkölcsi irányt meghonosította, a laza fegyelmet megszüntette, az egészségügyet szabályozta, a rendházakat jó anyagi karba hozta, szóval a szerzetet oly magas fokra emelte, minın az még nem volt. De nem csak mint példányzó szerzetes érdemli meg legnagyobb elismerésünket, hanem mint jó hazafi is, ki a magyar mívelodés s hazafias ızıeret terjesztése s növelése által az ország minden ırgalmas házában az állannyelvet juttatta érvényre.

Nem akarjuk nevezett derék szerzetes-fınöknek a humanizmus terén kifejtett kiváló érdemeit részletesen taglálni, csak azt fejegetzük meg, hogy a pozsonyi ırgalmasok rendháza, mely egyuttal anyaház, a mintaház egyiké, melyben a legnagyobb fegyellem s rend uralkodik. Nevezett érdemes rendfınök e házat újabb idıben teljesen restaurálta s így a városnak széptani tekintetben is egy kővetésre méltó irányt szabott, mely bár mentıl több utánzóra akadna!

Midın a kitünı hazafi s a szenedvı emberiség ügyéért nemese dobogó szivü egyéniség megválasztásával a szerzet ınmagát tisztelte meg, mi is hozzá járulunk a szerzet elismeréséhez s a legmelegebben kívánjuk, hogy nevezett rendfınök, mint a magyar állameszme tántorithatatlan híve, az egészségügy kiváló tényezıje, a szerzet tett erıs kormányzója — igen sokáig éljen!

x. y.

Külfölelék.

Lapunk mai száma fél napi késséssel, reggel helyett délben hagyta el a sajtót. A késedelemnek az az oka, hogy a mohácsi emlékünnepe lefolyásáról csak ma reggel vehettünk részletes és teljes értesülést. Az ınnepély programjainak fıbb részei pénteken, azaz tegnap folytak le; elıbb tehát nem is kaphattunk tudósítást, dacára, hogy Mohácson gyors, pontos és kitünı levelezık van. Lapunk késestõre vonatkozólag ennyit tartottunk szükségesnek megemlíteni.

Egyházi énekek. A lyceumi templomban vasárnap délelött a 9 órai misén jelenlevı ájtatos közönség érdekes mıtvesztı elvezetbe részesült. Nıthig Ferencz bécsi opera énekes, Noseda Károly, Ave Mária-ját énekelte. Az urfıleletés elıtt Hil-

scher Ilona és Noseda Károly budapesti zenetanár énekeltek. A zenekarban Zsolnay Gyula (Bukarestbıl) mıködött közre; heggedın játszott. Mind Hilscher Ilona, mind a vendég úrnok rokonszenves szép és terjedelmes hangjokkal érvényre emelték az énekrészeket. — Haviboldogás szony napján a beivárosi templomban a nagy mise alatt Simacek Alajos orgonakísérete mellett Platza Ella Marchesi Offertoriumát énekelte kedves hangjával.

Sárga csikó. A pécsi hírlapirók által rendezett nagy mıkedvelı-elıadás, Csepreghy Ferencz 100 aranyaljnı jutalmozott S á r g a c s i k ó -nép színházhozatalával szombaton és vasárnap tartott meg, szép és nagy számu közönség elıtt az arenában. Minden túlsz nélkül el merjük mondani, hogy ily nagyszabásu, ily technikai nehézségekkel járó nagy mığundot, szorgalom s tehetséget igénylı darabot mıkedvelık Pécsset soha sem adtak s az eddigi mıkedvelı-elıadások, ha ki is eligittették a közönség igényeit s tetszetek is, oly fényes sikert még sem arattak, mint a „Sárga csikó“. Nem szabad felednünk, hogy nem színészekrıl hanem mıkedvelık rıl van szó; mert roppant nagy tevédesben van, aki egy mıkedvelı-elıadás és egy színész-elıadás közt akár párhuzamot vonni s a jelen esetben — örömmel konstataljuk — hogy kiálja a mıkedvelık elıadása s a hasonlatot, tessék azzal a kritikaival mérni, a melylyel a színészek fılıtt szokás ítéletet mondani. Voltak bizony színházi elıadások, melyek kevésbé sikerültek a mi „Sárga csikó“nk elıadásánál, pedig hát itt szerény mıkedvelık, amott pedig hívatott színészek jıt zottak. De tekintsük át a mıkedvelık sorát.

Hilscher Ilona Erzsike szerepében anyi kedvességgel, szeretetmélıtséggel, ügyességgel játszott, hogy a közönség alig tudta a szemét levenni róla. Dalával nagy tetszést, fényes sikert, viláros tapsokat aratott. Úde, csengı hangja betöltötte a színház s az iskolázottság, mely a hangjával való bánásmódból oly eklátánsan kitünı, határozott fıltünést keltet s elvıtázhatatlan bizonyítékát adta annak, miszerint nem csak pompás hanganyaggal rendelkeznek, de tanult és tud is énekelni. — Hippmann Nelly néhez drámái szerepét kellemes organumával, szép játékaival teljes érvényre juttatta. Aronffy Nina a Bıske fıöz menyecskét meglepı erıdıtsséggel szemlélyesítette. Igen jó voltak: Obetko Lujza, Obetko Gizella, Váry Piroska és Gaál Aranka. A kórusban lévı hölgyek nem csak, hogy jól festettek, de jól meg is álltak a helyüket. A fıriák közt elsı helyen említjük meg Schmidt Antal, aki Laeazit játszotta. A fiatal orvosnövendék, ki mint mıkedvelı nımet lépett elıször a „világi jelentıségı“ deszkákra, oly szinpadı otthonosságot, ügyességet tanusított, hogy akármielven színészek is dicséretére válhatnak. Szaválásában anyi érzés, játékában anyi mığund és ızıles nyilvánult, hogy bátran elmondhatjuk róla, miszerint nagy tehetsége van a színészethez. Gyıngyırüi bariton hangja, melyen oly szivhez szólólag dalolta el kedves dalait, sokáig emlékeztet marad. S elızı Antal Bogár Imré néhez szerepelt. Pompás alak, kitünı hang s ügyes játék. Kár, hogy megvált a színésztölt. H a k s c h Lajos a pusztabirtó játszott, a töle megszokott bravourral. Galovits Viktor Bakaj András néhez szerepelt elég ügyesen vitte. A többi szereplık: Szeep László (Petı), Dekeva Ignácz (Harasztos), Mayer Károly (Lezig) a n a g y s z e r ü , Taizs József (Csárdás gazda) p o m p á s, Aulich Géza (Szunyog), Hippmann Géza (Gazsi), Horváth József (Bágo), Várady Géza (Pista), Repits Gyula (Ferké), Soostó Dénes (hegedıs), Országh József (bógıs), Taizs Károly (kontrás), stb. stb. egytıl-egyigt mind megállták a helyüket. L a n g e r Viktor a karmester elismerésre méltó buzgósággal tanította be a dalokat; elismerés érte. Végül pedig köszönnet a közönségnek a szives pártfogásért.

A mıkedvelı-elıadás alkalmával felıfizettek jótékonycéllra: Hilscher Ilona 10 fırt, Nádosy Kálmán 3 fırt, Sey László 1 fırt, dr. Tarnay Károly (Mohácsról) 1 fırt, Babics Sándor (Mohácsról) 1 fırt, Tomanek Károly 1 fırt, Krause Jenı 40 fırt. Összesen 17 fırt 40 k. Fogadják a lelkes adakozók a mindkét rendbeli jótékony cézt érdekekben letett adományaikért az elıadás rendezı pécsi hírlapirók köszönnetét!

Társadalmi baj. A most tartott mıkedvelı-elıadás alkalmával egy régi s még mindig bántó hatású társadalmi bajról kellett újabb tapasztalatot nyernünk a mely a mennyire nevésteges, épen oly mırvében boszantó és megrovásra méltó. A mi hılgyeink elıször vallás és fajgyılılettel vannak tele, másodszorban pedig meglehetőss rangköröszben szenvednek. A keresztény léány nem akar zsidó lányval játszani, a hivatalnok léány lenızı a kereskedı léányat s a jobb módu kereskedı léányának derogál a szegényebb iparos léányával egy társaságban játszani. Nagy baj ez, csunya lelki betegség, mely okvetlen orvosolni kell. Nem szép, nem ılıo a ma mıtvelt korban az efféle gyılılıkeds, rangkülönbség és ızıszfehetetlen fészkeleds, legkevésbé a gyengéd nőnemnél. A jótékony cézü elıadásnál a j ó t é k o n y c é z é l az elsı; a személyválogatás ide nem való. Ha a sätetären, az utczán elfernek egymás mellett, az arenában is megferhetnek. Különb a nagyszágos“ kisasszony is csak abba a fıldbe kerül, a melyike az utolsó koldus.

Az esı. A május közepe óta tartó, s már már elviselhetlenné vált szárazság végre valahára megszakadt. A tartós melegetség nemcsak az embereknek volt kılthatatlan, hanem a gazdaságban nagy kárt okozott. Minden növény megszınylette. Az utóbbi napokban minduntalan kesegtettek esıvel az égen tömegesen megjelenı fılıh-csoprtok, de az esı mégis elmaradt. Végre szerdán délután megeredtek az ég esatrnái s meg-megszakítva csögtörtek reggel esett.

Bár az esı jótékony hatással volt, mert minden fölédet utánna, de azért a fıld csak kevéssé ızott át.

Mıtvesztet. Graits Endre, akadémikus festı a napokban egy igen szép és nagy képet fejezett be. A kép megfestése körülbeıl két hónapot vett igényre, de az idı karba nem vezett. Az eredményrel részint ő maga, részint a megrendelık meglehetnek teljesen elégedve. Az oltárkép címe: „A rozszatır“. A 4 méter magas és 2 méter széles kép közepén a boldogságos Sz. Mária foglal helyet életnagyszágban, kezében a kis Jézust sorozta kebléhez, ki kezeit áldást hıntéleg tartja. A Mária testét piros ruha és kék palást fıdi, fején korona látható; ballalával a fıld gölömbjén az elcsibıtt kigyıtı típorja, mely szábjában almát tart, míg jobbábra a hodon nyugszik. A két alakot levegı veszi körül, melynek harmonikus keretıl szébbnél szebb rozszák ból álló nagy koszoru szolgal. A koszoru és a kép széle közötti mezıben — melynek alapszíne halvány piros s patronizorva van — 15 apróbb kép vonja magára a szemlélı figyelmét. Ezen képek Mária és Jézus életébıl vannak merítve. Meglelı ornamentummal vannak ellátva a kisebb képek is. Maga a rozszatır, az olvasó az egész képet körül ılıti. A festmény a bicsérisı templom számára készült. A falu katolikus nõ híve adakozásából készítették, kik egy új oltárt is emeltettek. A kép a bunda külvárosi templomba szenteltetett föl Troll Ferencz pápai praelatus által s a közsébe harangzúgás között ınnepélyességgel vitették.

A pécsi tanítóképzenél az ızıti tankepesítési vizsgálatok f. évi szeptember hó 19-én reggeli 8 óraor az írásbelivel kezdıdnek s a következı napokon folytattnak. A kik ez alkalmal megkepesítetni óhajtnak, kellegel felszerelt, és föntıtt igazgatósághoz címzett fılyamodványokat f. évi augusztus hó 31-ikeig annál bizonyosban nyújtsák be, mert utóbb érkezett kérvények tekintete vetetni nem fognak. Meggyezetik, hogy a fılyamodványokhoz csatolandók az ızısses iskolai bizanyıtványok, a keresztlevél, az orvosi vélemény az íránt, hogy az illetık a tanítói pályára alkalmasok továbbá a gyakorlati mıkedésrıl, és az erkölcsi viseltrıl szóló hivatalos bizanyıtvány.

Gyermek mulatság. A nõgyelet óvodá gyermekeiktı tanuló mulatságára Szgiriszt József f. hó 18-án délután a gyermekek helyiségében „majálst“, helyesebben mondva: „augusztuálist“ rendez. Kedvezıtlen idıjárás esetében az ınnepély nyolcz nappal késıbb tartatik meg.

Egy színész halála Pécsen. Völgyi György szinigazgató Szigetvárról Szegszárdra utazóban Pécset állapodott meg pihenésre s a kegyetlen sors, mely lépésrıl lépésre ılıdızı, Pécsen is érzékeny csapással sújtotta. Fia: Gyula, a színészetenek egyik tehetséges, ügyes, szorgalmas tagja hirtelen kiszvetted. Nagy vesztésgé volt ez nemcsak a gyászujtotta atyára, de a társulatra is. Fokozta a vesztésgé súlyát az a szomorú körülmény, melyben a társaság sínlıdik. Anyyra nagy nyomorban volt a társulat, hogy csak a jó lelki emberek segítségével voltak képesek Pécsrıl tovább utazni. Völgyi Gyulát, a szegény kiszvetted mıtveszt, a helybeli hírlapirók temették el. — Béke poraira!

Halalozás. A kılreelhetlen halál egy szép menyecskére jogosító ifjút ragadott ki az elsı sorából életének 23-ik évében, a sir csendes hantjai alatt nyugszik: Kopetzky Ignácz, lapunk szigetvári levelezıjének édes ıcséje. Az óra-mıtvesztet terén saját táalmányai voltak, melyek az ızıszati szakkaliban láttak napvilágot. Most már: „Aludni fog s nem lesz álma. — Aludni fog s nem lesz több reggele! Áldva legyen emléke! — Rapprecht János harangtõ neje szıl. Munshardt Katalin f. hó 7-én életének 62-ik évében hosszas szenedés után jobblétre szedetült. Temetése f. hó 8-án délután 6 óraor ment vége. — Thür Mihály molnár-mester f. hó 8-án elhunyt. Hılt tetemeit 10-én helyezték az örök nyugalomra. Béke hamvaika!

Öngyilkosság. Kedden délután a puszkaporos torony ırségébıl az egyik baka lélekszakadva futott a katonai fogláz épületben lévı hadbíróhoz jelenti, hogy az ıpparasnokok agyonlötte magát. A hadbíró ılıletkes helyen azonnal jelentést tett s a helyszinre sietett a tényállást fölvenni. Weber N. az 52-ik gy. ezred 16. századnál szolgalıt káplári minıségben. Kedden délután a puszkaporos toronyhoz vezeteltetett három emberrel ırségre, természetesen ıles föltenykel ellátva s ott Weber az alatt míg kegyes emberei az ırszobán kívül, a gyeppen beverték, egy ıles föltenyt a fegyverbe tett, hogy ıles ızırtetette az állást s a lábával elısıtotta a fegyvert. A gyilkos golyó az állán tartott a fejébe s a koponya kátsó részén tört ki, meglehetőss szetröncsolva a koponyát. Tetének indító okául azt mondják, hogy egyik alattóljától egy ırat és két arany gyırtit loptott el s az ellopott tárgyak tulajdonosa a Lovász-kertben ráismert az ő ékszerre, a mint azok „káplár úr“ kedvesének újajn ragyogtak. Weber félt a följelentéstıl, a mi annál súlyosabb következményeket vont volna maga után, mert Weber altiszt volt s annál minden büntény szigorubb megírálás alá esik. Az öngyilkos káplárt még akkor délután 5 óraor betegsılıttették a katonai kórházba, a hol tegnap délelött boncolták föl.

Uj phylloxera-ırtó szer. Nem kis örömet hozand a szılősgazdáknak az, ha a phylloxera ellen fıltalált ılı szerek közül a legujabb csakugyan oly hathatós és biztos sikerü, mint azt fıltalálója Schlenker Iván vesztprım megyei m é n ı n ı k e és berlı (Téthén) állítja. Ö már 6 év óta tett folyton kísérleteket szerével s gazdák-

kal egyutt meggyızıdött arról, hogy az eredmény teljes sikerü. Szabadalmat kért az osztrák magyar bírodalom és Franciaország területére. Az általa fıltalált phylloxera ırtó por nem ılı meg a phylloxera-rával egyutt a t ö k ı t is, hanem megılı genis a phylloxera nemcsak ott, hol az pusztítását kezdi, de ott is, hol a t ö k e már megtámadatott s abban meg némi élet észlehet; e m e l l e t t m e g y ı g y i t j a b e t e g t ö k ı t, új erıre ılıszti, termıerejét visszazadja s fokozza s a phylloxera további minden támadásának ellenállóvá teszi. Tehát fıdolog az s ez a szılősgazdák fıltó nagy elınye volna, hogy a szılőfıkének semmi ártalmára nincs, sőt javára válik, mert az új szer egyszerűszen kitünı trágya is. A szer alkalmazására a fıltaláló szerint legjobban az ısz és tavasz, bár egész éven át is eszıközölhet. Kétszáz t ö k ı h e z 50 k i l o g r . phylloxera-ırtó por szükséges, tehát egy 1600 ı les kat. hold 8000 t ö k ı j ı h e z 20 métermázsát kell venni. Egy métermáza 10 fırtba kerül franko, hajón vagy vonaton, kéz fızésre, teljes, pontos használati utasítással együtt. A fıltaláló a kísérletek bemutatására saját embereit képezte ki. Ha már benne vagyunk, hát a próba sohamé ırt. Ajáljuk a megkísérlésre e szeret, mely a fıltaláló szerint rövid idın bebizonyítja a phylloxera teljes kılirtását s a szılőfıké új életre ılıszését. A próba mindössze néhány forintba kerül, ha pl. egyelıre csak 200 t ö k ı n ı k i k i s ı r ı l j ı k m e g a z í r t á r t . S ha a szılősgazdák meggyızıdnak arról, hogy a szer valóban sikeres hatású, úgy az általános védekezést e szerrel kellene végezh vinni, mely sokkal olcsóbb is a székénegnél, meg cıszlerıtöb b is, mert nem teszi tönkre a t ö k ı t, s ı t ı j ı e r ı e ılıszti. Tessék megkísérteni!

A mohácsi tanuló ifjúság több hölgy szives közremıkedésével f. hó 17-én a „Casino“ nagytermében részben a Casino könyvtára, részben a kereskedelmi egylett könyvtára javára jótékonycéllra zártkörölı tánezmulatsággal egybekötött hangversenyre rendez. Mısor: 1. „La danse des fées“ Jaelltöl; zongorán elıadja Armuth Laura k. a. 2. „Nachtlager in Granada“ Kreutzertıl; heggedın elıadja Freund Elvira k. a. 3. „A vén cigány“ Vörösmartytól; szavalja Müller Jakab J. A. Gyevgelt magyar népdalok; cimbalmon elıadja Littauer Vilma k. a. 5. „Kisasszony nagya lát“ elıadja Klombauer István S. Szinet. 6. Entrainante Ascher J.-tıl zongorán elıadja Frank Helen k. a. 7. 2 Valse brillante Schullhofftıl; elıadják Armuth Laura k. a. és Veisz Lajos. 8. Rézlet Mayerbeer „Profétájából“; fuvolán elıadja Freund Sándor. 9. „Diák az elsı lövött küszüben“ monolog, elıadja Jankovics Dzsán ur. 10. Les trois amateurs; zongorán elıadják Frank Helen, Freund Elvira k. a. és Jezevics Ferencz Ezt követti tánc. Helyárak: kórszék 80 kr. zartszék 60 kr. fıldszint 40 kr. Felılízletés a jótékonycéll iránti tekintetbıl elfogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 óraor.

A ki gyomorhuruban, köhögés, rekedtségben, tüdöhályhuruban vagy székrekedésben szenved, az használja feltétlen bizalommal hirnevés kronidórıi savanyuvizet, mely Carlsbad világhírü fıld mellett tehát oly helyen ered, a hol a fıld minden részéről évenként sok ezer beteg keres és talált gyógyulást.

Csarnok.

Vachott Imre Petıfıról.

(Adatok Petı fı életéhez.)

Szegény öreg Vachott Imre barátom, már ı is „csöndes“ ember lett azóta, de én is megıszilttem, pedig milyen bogár hajam volt, s mily elevenen mozogtnak egykor együtt ott a budai hegyek aljában a jó „kapásoknál“ kik oly nagyra vették azt, hogy „ırnok“ urak is felkeresték az ő kis szılőikek, s megıllettek a „valdı budai sashegyit“ ott a tıvénél, hamisítatlanul, úgy mint Isten a szılóben megtermett s a borsajtó láki kiscsıpögıtt.

Hej, de régen volt ez, ha nem magam vettem volna részt ezekben a kirándulásokban, el sem hınnám, hogy megtörténtek. Régen volt, de megtörtént.

Vachott Imre, aki mindig szerette a fiatal irodalmi tehetségeket maga köré gyıjtetni, ki Petıfınék is elı adott állandó, biztos kenyeret, ki Szabados Jánost is poetává avatta, a Hunyadyház diadalünnepe-re ırt órdájának akkorában pártatlan magas jutalom áadás által, — az öreg Vachott, mondom, ırıkre ifjú maradt, s mindig a fiatal nemzedékkel cimborált.

A hatvanas években a „Honvédek lapját“ szerkesztette és állandóan a császfürdöben lakott, hogy, mint mondá, közelebb legyen a sashegy tövéhez. Itt kereste föl ıtet csak nem minden nap, az akkori fiatal ırtı nomzedék, a haza reményei, kik közül nem egy kettı mamár ıriási nagyszággá nõtte ki magát az irodalom terén. Beóthy Zsolt, Irmay, Imrefy, Dobó, az Abrányi fiuk, Benedek s e sorok írja keresték föl legtöbbször az ırtı ifjú barátjukat császfürdıi kis szılőijában.

Pár ırai irodalmi téren mozgott beszélgetés, vagy vitakozás után Imre barátunk felugrott „no fiuk, menjünk a kapásokhoz egy pohár szüss sashegyire“ szokta mondani, s mi mentünk vele, hova ő vezetett, minden budai szılőtulajdonos ismerte, szerette ıtet s vendégeit, mindenki örömmel fogadta, soha senki sem fogadott el tıle egyetlen fillért sem az elfogyasztott sashegyért, pedig néha-néha számást tudtunk az itczéknek, melyeket lemorzoltunk (persze akkor még a liternek hire sem volt.) Az ily

kirándulások alkalmával aztán néha-néha belenyult a mi öreg író barátunk emlékeztetése tárházába, s onnét előszedte...

Legszívesebben a negyvenes évek utolsó éveiről s azok szereplőiről beszélt. Kedvencek két embere volt Lisznyay Kálmán és Petőfi...

Szegény volt mind a kettő mind a templom egere... beszélt egykor Vachott Lisznyay és Petőfiről szólva... Később az aranykor... Vachott elmondta...

vidéken. A magyar török népköltészetéről. Irta Thury József. Udvári szokások Mária Terézia idejében. Király Pálról. A tengeri kigyó. A hódító Robur. Verne Gyula regénye...

Gabona-árjegyzék

Table with 2 columns: Grain type and price per unit. Includes Buza, Kétszeres, Rozs, Árpa, Zab, Kukoricza, Hajdina, Széna, Szalma.

NAGY FERENCZ, laptulajdonos. KIS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ, felelős szerkesztő, főmunkatárs.

Hirdetések.

1752. sz. 1887. Hirdetmény!

Perekeden a község tulajdonát képező vadászati jog folyó évi augusztus hó 15-től 1890. évi augusztus hó 14-ig terjedő időszakra a késedelmesen fizetés s illetve bíróság elmozdított volt bérlikára és vezényelőre folyó hó 15-ik napján, d. u. 3 órakor a községi bíró házánál nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe fog adni.

Advertisement for Kronast József Gy. kocsigyáros in Varasdon. Includes an image of a carriage and text about awards and quality.

Advertisement for A Ramazetter-féle könyvnyomda. Mentions Koller Lipót and offers typesetting services.

Pályázati hirdetmény. Dárda községben 42 forintnyi évi készpénz fizetéssel, s az itt szabályozott külön díjak élvezetével egybekötött üresedésbe jövén, ennek betöltésére pályázat nyitattik.

Szent Pál cseppek. Legbiztosabban ható háziszer a gyomor és hasbetegségeket, valamint az ezekből származó bajok ellen...

Szent Pál labdacsokek. Sok évi fáradságos kutatás után sikerült oly értékes gyógyszer feltalálni...

Köszvényvíz. Minden eddigi készítményt felülmúló, a hozzám intézett hálaíratok bizonyítják...

SZALLÓS JÁNOS, gyógyyszerész. Pécsen hapható GÖBEL KÁLMÁN gyógyszerésznél.

sirboli eladó a budai külvárosi temetőben. Bővebb értesítést a kiadóhivatal ad.

A ki kétszögben van a felett. hogy a hírlapoktan felbecsült győztesek közül melyiket használja betegsége ellen...

H I R D E T É S E K előnyös áron felvétetnek a kiadóhivatalban.

Olcsó pénzkölcsönt kap minden önálló egyén, u. m. iparos, kereskedő, hivatalnok, katonatiszt stb.

Iskolai jelentés. Van szerencsém tudatni a t. ez. szülők- és gyámokkal, hogy 6 osztályu nyilvános joggal felruházott leánynevelő- és tanintézetemben

Arverési hirdetmény. A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kezdi Lajos baksai lakos végrehajtást szenvedő elleni...

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan beszállás 10%-át vagyis 49,80 kr. készpénzben, vagy 1881. LX. t. ez. 42 §-ában kijelölt ovdékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni...

HONIG JAKAB. Magyar Hitel-és Takarékszövetkezet főigazgatója. Pécsen, CZITROM UTCZA 20. szám.

Large advertisement for 'Édeskutyák' (Sweet Dogs) medicine. Claims to cure cholera and other diseases. Includes the text 'Közönség az itáliai szőlőig' and 'Legjobb asztali- és üdítőital.'

Irodalom. Képes folyóirat a Vasárnapi Ujság füzetekben. Ezen új vállalat tizenegyedik füze a következő tartalommal jelent meg...